

**ESIOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAAN PERUSTUVA
LUKUVUOSISUUNNITELMA****Lukuvuosi 2023–2024**

Päiväkoti	Mutala-Kaihari-Vahanta
Esiopetusyksikkö	Mutala ja Vahanta
Esiopetusyksikön yhteistyökoulu	Mutalan ja Vahannan koulut
Käsitelty päiväkodissa (pvm.)	10.10.2023

ESIOPETUKSEN YLEINEN JÄRJESTÄMINEN**Työ- ja loma-ajat**

Lukuvuosi 2023–2024 (768 tuntia)

Syyslukukausi	9.8 - 22.12.2023
Syysloma (vko 42)	16. – 22.10.2023
Kevätlukukausi	8.1. – 1.6.2024
Talviloma (vko 9)	26.2. – 3.3.2024
Pääsiäisloma	28.3. – 1.4.2024

TOIMINTA KASVATTAJIEN KESKEN

Vuorovaikutus kasvattajien kesken

Tiimityömme pohjana on tasa-arvoisuus ja yhdessä tekeminen, vahvuuksien hyödyntäminen, toistemme kuunteleminen ja jatkuva ammatillinen keskustelu. Hyväksymme tunteiden näyttämisen, kuulemme ja kannattelemme toisiamme. Muistamme positiivisen palautteen työkavereille. Ammatillista keskustelua ja vuorovaikutuksen haasteita käymme tiimissä läpi viikoittaisissa tiimipalavereissa. Työyhteisö kehittää omaa monialaista osaamistaan kouluttautumalla, erilaisin projektein sekä hankkeiden kautta. Jaamme koulutuksista saamaamme osaamista toisillemme tiimipalavereissa sekä alueen Mukava-illoissa. Mutalassa kahden ryhmän esiopettajat jakavat saman suunnitteluhuoneen ja suunnittelu-aika on osin päällekkäin, joten ammatillinen keskustelu ja muu yhteistyö onnistuu säännöllisesti.

Toiminnan suunnittelu ja arviointi

Suunnittelun perustana toimii uusi valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2016) sekä Ylöjärven kaupungin oma esiopetussuunnitelma.

Opettajat ovat vastuussa toiminnan suunnittelusta. Säännöllinen suunnittelu-aika on sovittu kaikille opettajille ja lisäksi hyödynnämme rauhallisia arjen hetkiä. Joka viikkoisissa tiimipalavereissa käydään läpi esiopetusryhmien asioita ja keskustellaan tärkeistä pedagogisista teemoista. Viikoittaisia Mutala-Kaihari-Vahanta- alueen opettajien pedagogisia palavereita hyödynnetään myös toiminnan suunnittelussa. Syys- ja kevätlukukaudella koko MuKaVa -alueen henkilöstö kokoontuu yhteisiin työiltoihin, jossa käsitellään varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin laajempia kokonaisuuksia pedagogisen työmme pohjaksi. Vanhempia ja lapsia kuullaan sekä osallistetaan koko toimintakauden. Lukuvuosisuunnitelmaa arvioimme vähintään puolivuositain tiimipalavereissa tai opettajien suunnitteluajalla.

Toiminnassamme hyödynnämme jokaisen henkilökunnan jäsenen ammattitaitoa ja kiinnostuksen kohteita. Vahvuuksista ja kiinnostuksista olemme keskustelleet mm. kesällä pidetyissä uusien tiimien suunnittelupalavereissa. Henkilöstön itsearvioinnin tulisi olla jatkuvaa, teemme sitä arjen eri tilanteissa sekä tiimipalavereissa. Opettaja on vastuussa toiminnan suunnittelusta ja ryhmän henkilökunta yhdessä toteuttaa suunnitelmat.

Opettaja käy Leops-keskustelut perheiden kanssa kaksi kertaa vuodessa erikseen sovittuina päivinä.

Arjessa havainnoimme jatkuvasti lapsia, heidän kiinnostuksen kohteitaan, vahvuuksiaan ja tarpeitaan ja kehitämme toimintaamme sen pohjalta. Kyselemme säännöllisesti lasten toiveita toimintaan. Mutalassa käytössä on havainnointiviikko. Dokumentoimme toimintaamme vanhemmille Päikky-sovelluksen kautta, Mutalassa käytetään Padlet-seinää. Toimintamme arviointi on jatkuvaa, päivittäistä. Viikoittaisissa tiimipalavereissa pääsemme pureutumaan havaintoihin ja arviointiin syvällisemmin.

Tiedonkulku

Molemmissa taloissa on käytössä valkotauluviestiseinä, johon kirjataan ajankohtaisia, esiopetusryhmää koskevia viikoittaisia tiedotteita ja suunnitelmia. Akuuteille lapsia koskeville asioille pyrimme löytämään pienen, rauhallisen hetken toiminnan lomassa. Kiireettömämmät, lapsia koskevat asiat käsittelemme viikoittaisissa tiimipalaverissa. Käytämme tiimipalaverivihkoja, joista jokainen voi halutessaan käydä lukemassa päätettyjä, yhteisiä asioita.

Muut asiat

Poikkeustilanteissa toimimme joustavasti yhteistyössä koko talon henkilöstön kanssa

ESIOPETUSRYHMÄN TOIMINTAKULTTUURI

Toiminnan periaatteena on jokaisen lapsen ainutlaatuisuus, arvokkuus ja kohtaaminen omana itsenään, oikeus olla sellainen kuin on. Toiminnassa joustamme tilanteen mukaan ja lasten taitotasot huomioiden.

Hyödynnämme toimintamme oppimisympäristöinä niin sisä- kuin ulkotiloja. Muokkaamme sisätiloja pitkin kautta tarpeen mukaan toimintaan soveltuvaksi ja lasten kiinnostuksen mukaan. Käytämme kaikkia leikkiin ja toimintaan soveltuvia tiloja osana toimintaamme. Osa koulun tiloista ja Mutalassa seurakunnan tilat ovat välillä käytössämme. Toimimme mahdollisimman paljon pienryhmissä mahdollistaen näin rauhallisen työskentelyilmapiirin ja sen, että jokainen lapsi tulee paremmin nähdyksi ja kuulluksi. Luomme mahdollisuuksia tutkia ja toimia ympäristössä monipuolisesti kehittämällä ja arvioimalla oppimisympäristöä ja -välineitä jatkuvasti. Luonnonläheinen ympäristömme pihoiheen, metsineen ja rantoineen tarjoaa rikkaan tutkimisen ja ihmettelyn työpöydän.

Esiopetuspäivään pyritään sisällyttämään sekä ohjattua että omaehtoista liikuntaa, niin pienessä kuin isossakin tilassa. Hyödynnämme kehollista toimintaa esimerkiksi aamupiireissä, siirtymätilanteissa, kirjatehtävähetkissä yms. Pyrimme mahdollistamaan myös leikkihetkillä liikunnallisia leikkejä. Käytössämme on liikuntasali viikoittain monine mahdollisuuksineen. Ulkoliikunnassa meillä on mahdollisuus hyödyntää mm. omaa monipuolista pihaa, rantaa ja metsää, lähipeltoja sekä koulun urheilukenttää. Hyödynnämme liikunnan toimintakulttuurissa vuodenaikoja. Kutakin lasta tuetaan omalla tasollaan nauttimaan liikunnallisuudesta esimerkiksi kuuntelemalla lasten toiveita ja vahvistamalla harjaannutettavia osa-alueita. Lasten omat tavoitteet laajentuvat ryhmän toiminnan tavoitteiksi.

Huolehdimme siitä, että jokaiseen esiopetuspäivään sisältyy omaehtoista ja/tai ohjattua leikkiä. Leikki on yhteisöllistä ja koko toiminnan läpäisevää. Leikkiä käytämme myös monipuolisesti työtapana ja sen avulla jäsenämme erilaisia oppisisältöjä. Arvostamme leikkiä pedagogisena toimintana. Leikin avulla tuemme ja harjoittemme erilaisia arjen taitoja, tutustumme toisiimme ja ryhmäydymme. Näin luomme pohjaa sisäiselle turvallisuuden tunteelle ryhmässä, joka mahdollistaa

omien ja muiden tunteiden tunnistamista, vaikeiden asioiden käsittelyä ja uusien käyttäytymismallien harjoittelemista.

Leikin kautta opettelemme rentoutumaan ja olemaan luovia sekä sukellamme satuhahmojen välityksellä naurun, ilon ja huumorin maailmaan. Kasvattajina toimimme rikkaan leikin mahdollistajina sekä sanoittajina kiperissä ristiriitatilanteissa. Luomme hyväksyvää ilmapiiriä, puutumme kiusaamiseen ja pyrimme takaamaan tasavertaisuuden ja turvallisuuden tunteen. Havainnoimme, välitämme leikkikulttuuria, toimimme sosiaalisten suhteiden tukijana sekä kuuntelemme, tartumme lasten ideoihin ja viemme niitä eteenpäin. Toisinaan joudumme myös rajoittamaan ja keskeyttämään leikkiä tilanteen niin vaatiessa. Pyrimme rikastuttamaan lasten leikkiä yhdessä lasten kanssa. Annamme mahdollisuuden pitkäaikaiseen leikkiin.

Kirjat ovat päivittäin läsnä toiminnassamme. Luemme kirjoja lapsille piireillä sekä vapaan leikin aikaan halukkaille. Lapsilla on koko ajan saatavilla kirjoja katseltaviksi/luettavaksi. Käymme säännöllisesti kirjastoautolla lainaamassa uusia kirjoja, jotta kirjavalikoima säilyy houkuttelevana. Lukulumo- sovellus tarjoaa upean lisän kirjojen maailmaan halukkaille vapaan leikin hetkillä. Esiopetuksen jälkeisillä lepopaikoilla lapsille luetaan kirjoja tai lukulumoa lähes päivittäin. Järjestämme lapsille myös mahdollisuuden tuoda oman lempikirjansa luettavaksi kaikille yhteisesti.

Esiopetusvuoden aikana tarjoamme lapsille monipuoliset mahdollisuudet erilaiseen taiteelliseen ilmaisuun ja kokemiseen. Kokeilemme rohkeasti monipuolisia tekniikoita. Teemme taidetta myös ulkona ja metsäretkillä. Tutustumme olemassa olevaan taiteeseen tutkien ja keskustellen.

Tutustumme lapset kestävään elämäntapaan mm. tunne- ja vuorovaikutustaitoja harjoittelemalla arjen eri tilanteissa ja monipuolisten materiaalien avulla (esimerkiksi tunne- ja turvataitoja lapsille sekä Fanni -materiaali). Kestävän elämäntavan periaatetta toteutamme kierrättämällä sekä käsittelemällä kierrätysteemaa ryhmissämme.

Digilaitteista padit ovat viikoittaisessa käytössämme. Hyödynnämme niitä mm. äidinkielen, matematiikan ja hienomotoriikan vahvistamisessa (esim. Ekapeli, Molla abc, Lukulumo) sekä valokuvaamisessa.

Käytössämme päivittäin myös videotykki tai äly-tv erilaisen oppimateriaalin havainnollistamisessa. Eskarikirjaan liittyvää digimateriaalia käytämme myös tilanteen mukaan.

Eskariryhmiin on mahdollista saada myös Ylöjärven kaupungin tarjoama digituutori opettamaan lapsille uusia digitaalisia oppimispeljä.

Hyvinvointi ja turvallinen arki (OPH 2022)

Esiopetuksessa pidetään huolta koko yhteisön fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusamiselta ja muulta häirinnältä. Lapsella on oikeus saada lohdutusta sitä tarvitessaan. Esiopetuksessa ei sallita kiusaamista, väkivaltaa eikä häirintää. Kiusaaminen tunnistetaan, siihen puututaan ja sitä ehkäistään tietoisesti ja suunnitelmallisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä. Olennaista kiusaamisen ennaltaehkäisyssä on tukea lasten vertaissuhteita ja yhteisön hyvinvointia. Henkilöstöllä on keskeinen rooli lasten sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen harjoittelun ja kehittymisen tukemisessa. Lasten kanssa opetellaan tunnistamaan ja ratkaisemaan ristiriitoja rakentavasti.

Aikuisen läsnäolo ja antama ohjaus vuorovaikutustilanteissa on tärkeää. Häirintä-, kiusaamis- tai väkivaltatilanteista keskustellaan lasten huoltajien kanssa ja etsitään yhdessä ratkaisuja. (Esiops s. 29)

Kiusaamiselle on esikoulussa nollatoleranssi. Puutumme kiusaamistilanteisiin herkällä otteella saman tien, kun havaitsemme kiusaamisen sävyjä toiminnassa tai puheessa. Käsittelemme tilanteet arjessa välittömästi tilanteiden tullessa eteen, kuullen molempien osapuolien tunteita ja ajatuksia tilanteesta. Etsimme yhdessä lasten kanssa ratkaisuja ristiriitoihin ja korvaavia toimintatapoja vastaaviin tilanteisiin. Mikäli tilannetta ei voi käydä läpi siinä hetkessä, palamme asiaan mahdollisimman pian.

Syksyisin panostamme ryhmäytymiseen niin, että olisimme tiivis ja yhtenäinen ryhmä, jossa jokainen on tärkeä osa ryhmää juuri sellaisena kuin on. Esiopetustoimintamme sisältyy tunne- ja vuorovaikutustaitojen käsitteleminen ja harjoittelu erilaisten materiaalien avulla.

Kiusaamisesta tiedotamme aina vanhempia. Mikäli kiusaaminen jatkuu toimistamme huolimatta, voimme pyytää osapuolien perheet yhdessä lasten kanssa yhteiseen keskusteluun

ESIOPETUKSEN ARVIOINTI (Ylöjärven esiops s. 36–38)

Toimintaa arvioidaan viikoittain ryhmien omissa tiimipalaverissa sekä mukava-alueen pedagogisissa palaverissa. Opettajat arvioivat ja kehittävät toimintaa suunnitteluajalla. Toiminnan kehittämistä tehdään myös muutaman kerran vuodessa järjestettävissä koko henkilöstön yhteisissä työilloissa.

Lasten kanssa tehdään ainakin Ylöjärven kaupungin suositusten mukaiset arvioinnit. Arvioinnit antavat pohjan tarkastella lasten edistymistä eri kouluvalmiuksien osa-alueilla. Lapsia havainnoidaan arjessa ja havaintoja kirjataan ylös.

Vanhempien osallisuus arvioinnissa toteutuu perheille suunnatun tyytyväisyyskyselyn, oppimissuunnitelmakeskustelujen ja arkisen suoran palautteenannon kautta. Lapsia havainnoimme, käymme heidän kanssaan keskustelua sekä kyselemme ja kartoitamme säännöllisesti heidän toiveitaan ja ajatuksiaan toiminnastamme. Lasten kanssa yhdessä ryhmänä ja henkilökohtaisesti pyritään osoittamaan pienetkin edistysaskeleet, jotka tukevat positiivista kuvaa oppimisesta ja edistymisestä. Itsearviointia tehdään jatkuvasti arjen hetkissä, siihen kannustetaan ja opastetaan. Siinä voidaan hyödyntää myös valmiita arviointilomakkeita tai -työkaluja. Leops-keskusteluissa vanhempien kanssa käydään läpi lasten itsearviointia. Lasten ja vanhempien palaute on tärkeä osa toimintamme arviointia.

LASTEN JA HUOLTAJIEN OSALLISUUS ESIOPETUKSESSA

Lasten osallisuus esiopetuksessa

Lasten osallistuminen ja vaikuttaminen toteutuvat toiminnassamme arjen hetkissä, erilaisissa yhteisissä kokoontumisissa ja omien projektien kautta. Ryhmän säännöt luodaan yhdessä

keskustellen ne auki, jolloin jokaisella on tilaisuus kertoa omista ajatuksistaan, toiveistaan tai peloistaan.

Arjessa lasten ehdotuksiin, toiveisiin ja kiinnostuksen kohteisiin tarttuminen on keskiössä. Lasten taitoa ja halua osallistua toimintaan kannatellaan onnistumisia sanoittamalla ja niitä konkretisoimalla erilaisin keinoin, esimerkiksi onnistumisten helmet/ timantit ja yhteiset onnistumisen juhlat. Lasten osallisuutta ohjaa tietoisuus oman toiminnan vaikutuksista ja mahdollisuuksista esiopetuksen toimintaan. Aikuisen tehtävänä on huolehtia siitä, että lapset tietävät ja tunnistavat vaikutusmahdollisuuksiaan.

Lasten toiveet nousevat esille arjen toiminnan yhteydessä, mikä edellyttää henkilöstöltä työskentelyä ns. herkin korvin. Luomme tilaa keskustelulle erilaisten toimintojen yhteydessä ja pyrimme takaamaan, että hiljaisemmillekin lapsille muodostuu luontevia tilanteita omien mielipiteiden julkittuomiseen.

Osallisuus on toiminnassamme turvallisuutta ja tietoutta siitä, että jokaisella on samankaltaiset mahdollisuudet kokea hyväksyntää ja turvaa. Aikuinen mahdollistaa turvallisuuden tunnetta mm. leikki- ja vuorovaikutustilanteissa yhdessä keskustellen selvittäen ristiriitoja yhdessä lasten kanssa. Pyrimme luomaan jokaiselle lapselle edellytykset vaikuttaa omaan oppimisympäristöönsä sekä omaan oppimiseensa.

Aikuisen tehtävä on myös luoda ryhmään turvallinen ja positiivinen, kannustava ilmapiiri. Osallisuus ja vaikuttaminen ovat mahdollisia vain turvallisessa ilmapiirissä. Aikuisen on annettava tietoa ja luotava mahdollisuuksia osallisuudelle ja vaikuttamiselle sekä päätöksenteolle ryhmässään. Aikuinen kuuntelee, havainnoi ja on emotionaalisesti läsnä arjen tilanteissa. Hän antaa lapselle tietoa/ mahdollisuuden pohtia, kuinka lapsi voi vaikuttaa asioihin, miten ja mistä asioista lapset voivat päättää, mistä asioista aikuiset päättävät. Hyviä keskustelutilanteita ovat spontaanit arjen hetket sekä aamu- ja päiväpiirit.

Huoltajien osallisuus esiopetuksessa (Ylöjärven esiops s. 32–33)

Kannustamme vanhempia kertomaan toiveita ja ideoita koskien esiopetuksen toimintaa. Teemme yhteistyötä huoltajien kanssa mm. päivittäisissä kohtaamisissa, oppimissuunnitelmakeskusteluissa, vanhempainillassa, mielipide- ja asiakastyytyväisyyskyselyllä sekä tiiviisti viikoittain Päikky -sovelluksen tai/ja Padlet-seinän kautta. Näillä tavoin vanhemmilla on mahdollisuus vaikuttaa ja saada tietoa esiopetuksesta ja lapsestaan.

Toteutamme vanhempien toiveita ja ehdotuksia toiminnassamme mahdollisimman monipuolisesti. Kunnioitamme huoltajien kasvatusnäkemyksiä ja keskustelemme niistä yhteisesti. Vanhemmat voivat halutessaan esitellä ammattiaan ja harrastuksiaan ryhmissämme.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma

Vanhempien kanssa käytävät keskustelut pyritään pitämään syyslomaan mennessä, jolloin henkilökunnalla on jo tuntumaa lapsiin, mutta jolloin pystymme huomioimaan vanhempien toiveita ja näkemyksiä mahdollisimman pitkällä ja koko kauden kattavalla aikavälillä.

Huoltajien ja lasten näkökulmaa kysytään ennen oppimissuunnitelmakeskustelua Päikyn kautta lähetetyllä kyselyllä. Kyselemme ennen keskustelua tai keskustelussa lasten ja vanhempien toiveita esiopetusvuodelle. Oppimissuunnitelmakeskustelussa käydään oppimissuunnitelma läpi yhdessä vanhempien kanssa ja laaditaan tavoitteet esiopetusvuodelle.

Tarvittaessa pedagogisen arvion/-selvityksen sekä tehostetun- tai erityisen tuen suunnitelman tekee varhaiskasvatuksenopettaja erityisopettajan ja vanhempien kanssa yhteistyössä. Oppimissuunnitelmat laaditaan keskustellen tiimin kesken jo aiemmin sekä oppimiskeskusteluiden aikana vanhempien ja muiden yhteistyötahojen läsnä ollessa. Keväällä käytävässä oppimiskeskustelussa arvioidaan syksyllä asetetut tavoitteet ja niiden toteutuminen. Vanhemman luvalla siirrämme lapsen tiedot alkuopetukseen.

Tiedottaminen

Tiedottaminen tapahtuu mm. päivittäisissä keskusteluissa, Päikky-sovelluksen kautta, eteisessämme olevilla sekä kaikille jaettavilla tiedotuslapuilla, eteisen ilmoitustaululla, vanhempainilloissa ja Padlet-seinällä. Tiedotus on informatiivista mm. yleisesti esiopetuksen käytännöistä, aikataulutuksesta ja sisällöstä kertovaa. Tiedotus on myös henkilökohtaista leikeistä, oppimiskokemuksista, vuorovaikutuksesta ja päivän sattumuksista kertovaa. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyöstä ilmoitamme samojen kanavien kautta. Pidämme tiedonsiirtopalaverit keväisin esikoulun ja koulun välillä.

ESI- JA ALKUOPETUKSEN JOUSTAVAT TOIMINTATAVAT (Ylöjärven esiops s. 33–34)

Yhteistyötahot- ja käytännöt

Lukuvuonna 2023–2024 Vahannassa on yksi esiopetusryhmä ja Mutalassa kaksi. Mutalassa lapset tulevat menemään samalle ykkösluokalle (lukuun ottamatta Karhen kouluun meneviä), joten huolehdimme, että molempien ryhmien lapset tulevat tutuiksi toisilleen. Järjestämme mm. kivaa yhteistä tekemistä ”juhlapäivinä” (halloween, pikkujoulut, ystävänpäivä, vappu). Suunnittelemme yhteistoiminnallisia hetkiä vanhemmillekin; juhlat ja tapahtumat. Mutalan ja Vahannan välistä yhteistyötä kehitämme voimavarojen mukaan. Huomioimme myös digitaalisia mahdollisuuksia ryhmien välisessä yhteydenpidossa.

Yhteistyötahoina ovat kulloinkin ryhmämme tarpeita tukevat tahot kuten tarvittaessa kouluterveydenhoitaja, puheterapeutti, toimintaterapeutti, koulupsykologi ja perhekeskus. Lisäksi koulukuljetuksista vastaava taksiyhtiö on yhteistyötahomme.

Viikkopalavereiden, opettajien pedagogisten palavereiden sekä työiltojen kautta syntyy henkilöstön kesken tapahtuvaa pedagogista keskustelua ja kohtaamisia. Tiivistä yhteistyötä teemme myös erityisopettajamme kanssa ja hän vierailee säännöllisesti ryhmissämme.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Lapsen kouluun siirtymisen kynnys madaltuu yhteisten tapahtumien ja tilojen käyttämisen myötä. Koulun fyysiset tilat tulevat tutuiksi samoin osa koulun henkilökunnasta ja isommista koululaisista. Lapselta vapautuu energiaa oppimiseen, kun tiloihin, ihmisiin ja käytäntöihin ei mene niin paljon aikaa. Hän uskaltaa paremmin pyytää apua ja tietää mistä tai keneltä apua saa ongelmakohtissa, kun ympärillä on jo paljon tuttua.

Vanhempien luvalla tärkeää tietoa lapsesta siirtyy opettajille lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma -lomakkeen kautta ja opettaja pystyy paremmin tukemaan lasta oppimisessa.

Mutala: Esi -ja alkuopetuksen yhteistyön lähikoulu on Mutalan alakoulu, jossa suurin osa aloittaa ensimmäisellä luokalla, ja yhteistyö toteutetaan Mutalan koululla. Kolme lasta aloittaa Karhen koululla. Välimatkan takia tiivis yhteistyö näihin kouluihin ei onnistu.

Aloitimme säännöllisen yhteistyön 1-2lk:n kanssa syyskuussa 2022 ja jatkamme kaudella 2023–2024 samoilla hyväksi havaituilla käytänteillä. Yhteistyöaikamme on 2 oppituntia viikossa, aina torstaiaamupäivisin. Yhteistyöaikaan kuuluu myös ruokailu samoissa pienryhmissä, joissa toiminta toteutuu. Toiminta tapahtuu neljän/viiden viikon jaksoissa. Lapset on jaettu neljään/viiteen ryhmään, joissa kussakin on esikoululaisia sekä 1-ja 2-luokkalaisia ja ryhmät kiertävät neljässä/viidessä eri toiminnassa, yhdessä per viikko. Syksyn aikana ehdimme pitää kaksi neljän/viiden viikon jaksoa ja keväällä kaksi. Toiminnan teemoiksi valitsimme aiheita, jotka nousevat niin eskareiden kuin 1-2lk:n opetussuunnitelmista. Hyödynnämme aiheiden valinnassa myös Siivikkalan kokeilussa luotua materiaalia. Elokuussa panostamme omien ryhmien ryhmäytymiseen ja aloitamme toiminnan syyskuussa yhteisellä tutustumiskerralla koulun salissa.

Toimintaa suunnittelemme ja arvioimme yhteistyöpalavereissa, jotka sovimme aina tarpeen mukaan. Lyhyet palaverit mahdollistuvat koulun pitkällä puolen tunnin välitunneilla. Pidempiä palavereja pidämme 1–2/lukukausi. Hyvissä ajoin sovittuna ne on saatu hyvin sovitettua niin luokanopettajien kuin eskariopettajien kalenteriin. Yhteistyötä helpottaa se, että esikoulun ja 1-2lk:n tilat sijaitsevat samalla käytävällä, joten opettajat näkevät toisiaan usein.

Keväisin pidetään tiedonsiirtopalaveri Mutalan sekä Karhen tulevien 1.-luokkien opettajien kanssa. Koulutulokkaiden vanhempainilta pidetään kevätlukukauden loppupuolella. Koko kaupungin koulutulokkaiden kouluun tutustuminen on toukokuussa.

Vahanta: Vahannan esiopetus sijaitsee fyysisesti Vahannan koulun vieressä, johon kaikki esikoululaiset siirtyvät koulupolulle. Tavallisesti arjessa käymme koulussa ruokailemassa ja kerran viikossa salissa. Koulun lähiympäristö tulee tutuksi jo esiopetusvuoden aikana, kun hyödynnämme koulun ympärillä olevaa lähiluontoa metsäretkillä ja monipuolisesti oppimisympäristönä.

Joustava kouluyhteistyö alkoi Vahannassa toimintakaudella 2022–2023, jota jatketaan samoilla periaatteilla myös seuraavalla kaudella 2023–2024. Toteutamme yhdessä koulun alkuluokan kanssa säännöllisesti kerran viikossa, tiistaisin 3 oppitunnin pituisen yhteistyöpäivän, joissa eskarit ja ykkösluokkalaiset toimivat sekapienryhmissä tai oppimisvaiheryhmittäin esiopettajan ja alkuopettajan ohjauksessa tukea tarvitsevat oppilaat huomioiden. Esiopetusryhmän lastenhoitaja ja ryhmäavustaja sitoutuvat suunnitellun toiminnan toteuttamiseen.

Kauden alussa pidämme koulun ja eskarin yhteistyöpalaverin, jossa suunnitellaan tulevan kauden yhteistyömuodot. Viikoittaista suunnittelua toteutamme välituntisin sekä pidemmän suunnitteluajan joka toinen viikko koulun tiloissa. Suunnittelemme ja arvioimme viikoittain yhteistyömme muotoja ja toteutusta. Toimintakaudella 2023–2024 tulemme hyödyntämään Siivikkalan pilotoinnissa luotua materiaalia ja jaksotusta. Tulevan kauden yhteistyön aloitamme syysloman jälkeen.

Esikoulun opettaja vierailee syksyllä seuraamassa alkuopetuksen tunteja ja keväällä tuleva ykkösluokan opettaja käy seuraamassa esikoululaisten päivää. Kevätpuolella tutustumme tuleviin koulukummeihin ja järjestämme loppukeväältä kummien ja eskarilaisten yhteistyötoimintaa.

PEDAGOGINEN TUKI

Yleinen tuki:

Yleinen tuki näyttäytyy omissa esiopetusryhmissämme esimerkiksi pienryhmätoiminnan, yksilötyöskentelyn ja oppimisympäristön muuntelun kautta. Lapsen saama yleinen tuki kirjataan myös esiopetuksen oppimissuunnitelmaan. Yleisen tuen menetelmät ja keinot palvelevat myös erityisen tuen ja tehostetun tuen piirissä olevia lapsia. Apukeinoina käytetään arjen tuki- lomaketta sekä oppimismenetelmien monikanavaisuutta, esimerkiksi kuvia. Keinoja mm. pienryhmätoiminta, nopea piirtäminen, kuvat, sektorikello, liikennevalot, onnistumisten sanoittaminen (kuvat, juhlat). Mikäli yleinen tuki ei ole riittävä, siirytään tehostetun tuen piiriin. Varhaiskasvatuksen resurssierityisopettaja käy ryhmässä säännöllisesti, häntä konsultoidaan aina tarvittaessa.

Tehostettu tuki:

Tehostettu tuki perustuu aina pedagogiseen arvioon. Tehostetun tuen muodot ovat esiopetusryhmässämme samankaltaiset tukimuodot ja elementit kuin yleisenkin tuen puolella mm. joustavat ryhmittelyt (pienryhmä- ja yksilötyöskentely), opetuksen eriyttäminen, samanaikaisopetus ja toimintaympäristön muokkaaminen lapsen tarpeita vastaavaksi. Tehostetussa tuessa tarjottavan resurssierityisopettajan tuki on konsultaatiota ja ryhmässä annettavaa ohjausta ja opetusta. Lisäksi lapsen tukena ovat tarvittaessa eri asiantuntijoista koostuvat verkostopalaverit. Lapsen kasvua ja kehitystä tehostetussa tuessa arvioivat lapsen esiopettaja ja erityisopettaja sekä vanhemmat ja lapsi itse. Tehostetun tuen aikana lapselle järjestettävä tuki kirjataan lapsen tehostetun tuen oppimissuunnitelmaan.

Erityinen tuki:

Erityinen tuki perustuu aina pedagogiseen selvitykseen ja sen jälkeen tehtävään erityisen tuen päätökseen. Ennen erityisen tuen päätöksen tekemistä huoltaja kuullaan pedagogisen selvityksen laatimisen yhteydessä.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Erityistä tukea koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi lapselle on laadittava henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS).

Lapsen tuen tarvetta ja sopivia keinoja lapsen tukemisen arvioidaan jatkuvasti. Tuen suunnitelmia päivitetään vähintään puolivuositain.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyössä enemmän tukea tarvitsevat lapset on huomioitu heidän pienryhmiensä henkilökuntarakenteessa.

ESIOPETUSRYHMÄN OPISKELUHUOLTO

(Opiskeluhoollon osalta uudistetun esiops:n perusteiden mukaiset asiat)

Esiopetusryhmän käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Terveystenhoitaja

Vahannassa Tuire Landstedt p. 050 374 4354

Mutalassa p.0400 413200

Psykologi

Vahannassa Sara Liinamaa, p. 040 133 4578

Mutalassa Sanna Kleemola p.040 129 5331

Kuraattori

Vahannassa Laura Liukko-Sipi p. 040 133 4521

Mutalassa Janne Saavalainen p.040 5171006

Esiopetuksen toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

Esiopetusyksikön yhteisöllistä opiskeluhoitoryhmää johtaa Mutalan ja Vahannan päiväkotien johtaja Maarit Tasala. Yhteisöllisen opiskeluhoollon kokouksiin voivat osallistua varhaiskasvatuksen opettajien, lastenhoitajien, koulukuraattorien, koulupsykologien, terveydenhuollon, lasten sekä huoltajien edustus käsiteltävän asian mukaan. Kokouksissa on toteuduttava monialainen työskentely. Asian käsittelyyn voi tarpeen mukaan osallistua muiden asiantuntijoiden tai yhteistyötahojen edustajat.

Lukukaudella 2022–2023 laajennettu opiskeluhoitoryhmä kokoontui kevätkaudella yhden kerran. Lukukaudella 2023–2024 yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä pyrkii kokoontumaan kaksi kertaa lukukauden aikana. Tarvittaessa myös useammin. Yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä tehdään yhteistyötä sekä Mutalan että Vahannan koulun kanssa.

Vahanta: esikouluryhmä Leijan yhteiset säännöt ovat luotu yhteistyössä esikoululaisten kanssa elokuun 2023 aikana ja yhteisistä toimintatavoista on keskusteltu lasten kokouksessa syyskuussa 2023. Keskustelu ja toimintatapojen sekä sääntöjen arviointi jatkuu läpi toimintakauden.

Päivittäin Päikky-järjestelmästä seurataan lasten läsnäoloa. Viikon tai sen yli kestävästä poissaoloista tehdään poissaoloanomus. Vanhempien kanssa keskustellaan, jos poissaoloja on paljon.

Esiopetushenkilöstö vastaa lapsista heidän noustuaan autosta ja päivän päätyttyä siihen asti, kun he nousevat autoon. Huoltajat vastaavat lapsesta siihen asti, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa autoon ja autosta kotiin. Vanhempien tulee saattaa lasta, kunnes hän oppii itse kulkemaan ja huomioimaan liikennettä. Liikennöitsijä vastaa lapsista kuljetuksen ajan.

Vahanta: esikoululaisten koulutaksikuljetus kuljettaa sovitusti lapset aamuisin esikoulurakennuksen pääoven eteen n. klo 8.45, josta lapset siirtyvät turvallisesti taksista suoraan esikoulun sisätiloihin, taksin kuljettajalta päiväkodin henkilökunnalle. Iltapäivisin sama koulutaksikytyi noutaa esikoululaiset Vahannan koulun parkkipaikalta n. klo 13.10, jonne lapset saatetaan turvallisesti aikuisen jatkuvan valvonnan alla.

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)

Perhe ohjataan opiskeluhoitopalveluihin keskustellen, jolloin esiopetusryhmän varhaiskasvatuksenopettaja ottaa vanhempien kanssa puheeksi opiskeluhoollolliset asiat. Esikouluryhmän opettaja konsultoi ja ottaa yhteyttä eri yhteistyötahoihin yksilökohtaisen opiskeluhoitoryhmän kokoamisessa.

Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu aina huoltajan suostumukseen. Lapsen osallisuus ja mielipiteet otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Esikouluryhmän opettaja laatii opiskeluhoitokertomuksen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja kertomus säilytetään esikoulun lukituissa tiloissa lasta koskevien asiakirjojen kanssa.

Erityisruokavaliosta lapsella tulee olla lääkärintodistus. Keittiön henkilökunta ja esiopetuksen henkilökunta noudattavat erityistä varovaisuutta ruokailutilanteissa. Mikäli lapsen sairaus vaatii lääkitystä, laadimme lääkehoitosuunnitelman vanhempien kanssa yhteistyössä ja jaamme lääkkeet suunnitelman mukaan. Tiedotamme erityisruokavaliosta ja lääkityksestä koko päiväkodin henkilökuntaa. Lääkkeitä säilytetään niille varatussa paikassa.

Yhteistyön järjestäminen lasten ja heidän perheidensä sekä esiopetuksessa työskentelevien ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhoollosta kerrotaan vanhemmille mm. vanhempainilloissa, oppimissuunnitelmakeskusteluissa tai esiopetus- ja päiväkotitiedotteissa.

Vanhemmat voivat osallistua yksilökohtaisiin oppilashuoltopalavereihin ja tuoda palaveriin ideoita keskusteltavista aiheista. Kaksi kertaa vuodessa pidettäviin lapsen esiopetussuunnitelmakeskusteluihin on mahdollista kutsua myös muita lapsen asioita käsitteleviä yhteistyötahoja. Vanhempainilloissa sekä keskusteluissa voidaan jakaa erilaisia kysely- ja mielipidetehtäviä, joiden avulla voidaan kartoittaa perheiden toiveita ja osallistaa vanhempia myös arviointiin.

Muita yhteistyötahoja ensisijaisesti konsultoidaan vanhempien luvalla sekä heidät voidaan tarvittaessa kutsua myös palaveriin.

Suunnitelmat lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

- Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus, ohje käsitelty päiväkodissa 25.9.2023
- Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma, käsitelty päiväkodissa 25.9.2023